Москвада кечирилән Азәрбајҹан поезијасы күнләри мүвәффәгијәтлә баша чатмыҹдыр. Бу нөмрәмиздә һәмин күнләрдә кечирилән етмиш әмәкдашымыз Сабир Рустамханлынын гејдләрини веририк.

Өз сәнәтинин тәблиғи вә халга јахынлашдырылмасында, әдәби әлаләрини инкишаф етдирилиб даһа да мөһкәмләндирилмәсиндә, ајры-ајры дилләрдә, ајры-ајры јарадыҹылыг ән'әнәләри өзүлүндә јаранан бәдии әдәбијатларын гаршылыглы тә'сири вә әлаләндирилмәси просесиндә өлкәмизин мүхтәлиф күнҹләринә кечиринлән әдәбијат күнләринин әһәмијәти, сәмәрәси бөјүкдүр. Јүксәк техники инкишафын нәтиҹәсиндә кими илдән-илә артан вә кениш мә'лумат васитәләри, радио вә телевизија илә јанашы, белә коллектив јарадылмасы һеҷ бир јерә чәкилмәдән тез-тез истифадә едирүр. Һәр шејдән әввәл, јазычыларын халгла, һәјатла даһа сых бағланмасы сејаһәтләндән, мүхтәлиф милләтләрин сәнәткарларынын бир-бирләринә даһа да јахынлашмасы зәрурәтиндән ирәли кәлир.

Белә күнләр, бу чүр көрүшләр чохмилләтли совет әдәбијатынын гүдрәтини, һәр бүтүн мәртәбәләринда тез-тез әрәбистанда данышыглар ешидилир; отарланда поетик мүбаһисәләр гызышыр; ара-сыра тарјолмон сәси кәлир; ахшамлар ресторанда кәләк Азәрбајҹан мелодијалары сәсләнирди...

Бүтүн мөрүш вә сөһбәтләрә дәфәләрлә гејд едилмәдиги кими, Азәрбајҹан ше'ри күнләринин XXV гурултајы чошгун нәфәсинин ајдын дујулдуғу күнләрдә кечиринлән тәсәдүфи дејилди. Бүтүн өлкәнин гурултаја јүксәк әмәк гәләбләри илә рапорт вердикләри бир вахтда ше'р күнләри дә поетик рапорт кими сәсләнирди; Азәрбајҹанын әәнкин мүасир әдәбијатыны тәмсил едән көркәмли сөз усталарымыз такчо пајтахт әәнмәткәшләри гаршысында јох, гурултај гаршысында, бүтүн өлкә гаршысында һеҷабат верир, јарадыҹылыг тәсәрүфатларына бир даһа нәзәр салыр, өз ишләринә јекун вururдулар.

Гурултај әрәфәсиндә мәнкі, бүтүн мәртәбәләрдә тез-тез Азәрбајҹанда данышыглар ешидилир; отарланда поетик мүбаһисәләр гызышыр; ара-сыра тарјолмон сәси кәлир; ахшамлар ресторанда кәләк Азәрбајҹан мелодијалары сәсләнирди

ПОЕЗИЈАЛЫ КҮНЛӘРИ

Ше'рләримизин тәнтәнәси

Павлович деди:

— Бакыны кормәдијим отуз илдән артыгдыр. Бөјүк шөһрәт һаггында сөнәт вә филмләр кәләндә һеј рабиләрдә бахырам. Билирсиниз нечә һәјәчанлыјам? Бир вахт кәнчлик илләриндә көнүл-доландырымыз јерләри таныја билмирәм. Һәр шеј нечә дә дәјишилиб, көзәлләшиб.

Фабрикин кәниш клубунда бизә сонет кинематографчыларынын ХХУ партија гурултајы әрәфәсиндә һазырладыглары «Коммунизм јолу» адлы филмин көстәрилләри. Долу сәлонда јарым саатдан артыг давам едән филмә нәфәс чәкмәдән, көрүнүр бир һәјәчанла тамаша едирдиләр. Чилин хәлгынын гәһрәмаН оғлу, Чили Коммунист Партијасынын рәһбәри КорвалаНын һәјат јолуну, ону тутмаг үчүн јаранмыш гарышмыгда сарсылмаз иradәсини әкс етдирән вадрлара сакит бахмаг олмур. Онун һәбсханаларда, истинтагларда олмасын ајда чәмиси 28 јашы вардыр. Онуну тамашачынын үрәјинә гәдәр фашист диктатурасына гаршы гәзәб һиссини чошурур. Бәлкә бүнә көрә дә филм гуртарандан сонра сечиричиләр јығынчағы Нәрман Һәсәнзәдәнин: «Билирсиниз, мән чох һәјәчанланмышам. Бу филмдән сонра ше'р охумаг истәмирәм. Адам елә билән алыб Чилијә кетмәк, вурушмаг истәјир» сөзләрини алгышларла гаршыладылар. Бәлкә бүнә көрә дә Азәрбајчан Јазычылар Иттифагы идарә һеј'әтинин катиби Чабир Новруз Азәрбајчан ССР-ин Ј. Ј. Мышкову Бакыја дә зәт етдик.

Ахшам Али Һәмкарлар Иттифагы Нәрәјаты мәнтәгәсиндә Тагарин рајон сәнәт кешләри илә көрүш кечирди. Рајонун габагчыл адамлары танышмыш әмәк гәһрәманлары, фәһләләр, әнјалыларын, һәрбчиләр сәлонда әјләшмишдиләр. Көрүш бапланмаздан бир нечә дәгиГә әввәл Азәрбајчан КП МК 26 Бакы комиссары рајон комитәсинин бириНчи катиби Һәсән Һәсәнов Тагарин рајон партија комитәсинин бириНчи катиби В. П. Орлов ишкүзар сөһбәт едирдиләр. Көрүшү, јарыш дәстәләри көлчәк планлары үзәрә кечирир, рајонлар арасында өјрәнилән әмәк таныш вәсиәтләрини дәнә дә мөһкәмләтмәк үчүн јолларајрыр, фикир мүбадиләси апарырдылар. Көрүшдә Һәсәнзадә: «Бизим, — С. Вургун, С. Рүстәм, Р. Рза, М. Рәһим, О. Сарыбәјли, М. Сөјтлов, В. Луговској, П. Антоколски, Ј. Смедјаков, А. Адамов, И. Селвински, Н. Тихонов, К. Симонов вә башгаларынын шәхси вә јарадычылыг достлуглары илә гоҸулмушдур.

Бизим јаз јығынчағы бөлә бир чөһрәт ашкар нәзәрә чатдырды ки, гардаш әдәбијатларын инкишафы вә кенин јаЗылмасы, Үмумиттифаг вә дүнја мигјасларына чыхмасы јалныз бөлә сајы әлагә вә әмәкдашлыг нәтичәсиндә реаллаша биләр. Дикәр тәрәфдән тәрчүмә процесн гардаш хәлгләрин јарадыҸы әдәбијатларинин Азәрбајчан хәлгинин тарихи, өнтимаи тәләби, әдәт вә ән'әнәләрин илә јахындан таныш едир. Нәби Хәзәринин Үмумиттифаг шөһрәти газанмыш бир чох әсәри мәнә бу үзүндән јарадычылыг әмәкдашлыгынә нәтичәсиндә рус дилинә дә көчүрүлмүшдүр. Исте'дадлы рус шаири А. Передрејев онун вә дикәр шаирләримизин әсәрләринә тәрчүмә едәрәк Азәрбајчан сәнәтинә дә тәмәл едирдиләр. Бизим јарадычыларымыз бунуна бәрабәр бәгламышдыр. Бунуна өнүн Азәрбајчанды анаЛара һәсрәт етдиЗи вә һәмин кечәдә дөнүрү чөкә јаз достлуГу, сонраКы сөһбәтләрдә Азәрбајчан совет ше'ријјәтинин бүтүн нәсилләринин достларына вә һәјат јолларына да сирајәт едиб. Арадакы бу бағлылыглар дашынанда дејирдиләр:

Биз бир јај Бакыја, Азәрбајчана кәлмәсәк, дахырыг, елә бил о јери итиририк.

Гагарин рајонунда кечирилән кечә Азәрбајчан ничәсәнәт усталарынын консерти илә баша чатды.

Загорск рајону

Поезија күнләринин ән мараглы сәһифәләриндән биРи—Москвадан 75 километр аралыда јерләшән Загорск сәһифәсидиР. Бөјүк күнләрдә Москвадан кәлән тәсадүф едилән адын, көзәл бир һава иди. Гары чөлләр, ачыг тәпәләр көз гамашдырыРДы. Рабат «Икарус» автобусунда Загорска кәлдик. Јолун нечә кечдиЗини, дөмөк олар ки, һисс етмәдик. Дузлу зарафатлар, сөһбәтләр, мүбаһисәләр јолА көрүҸ, ачы, Сачоров өз гызылы илә гүбәләри илә узагдан диГәтә чәлб едиР. Бура көәзл тарихи әбидәләр јығынДыр. Әсасы XIV әсриН өввәлләРиндә гојулуб. Јуз мин нәфәр әһалиСи олан шәһәР ичиН бөјүк түРист мәркәзидиР. Бураја дүнјанын һәР тәрәфиндән кәлиРләр. Сәнкин музејләРә, рус мәмарлыгынын көзәл инчиләРинә бахмаГа.

Загорск һәм дә ојунчаГлары илә таныныР. Өлкәмиздә јеканә ојунчаг музејә әс-сами-тәдгигат ојунчаг институту бурДадыР. МәшҺур Загорск матрјошкаГлары кениш шөһрәт тапыб.

Рајон партија комитәсиндә габулдан сонра Тројтсе-Сергијева Лавра мәмарлыг абидәләри комплексинә бахдыг. Мөһтәшәм диварларда әнатә әлинмыш абидәләрин әсасы тәхминән 1340-чы илдә С. Радонежски тәрәфиндән гојулуб. Дивар вә гүлләләрин ичә 1540—1550-чи илләрдә тикилиб. Рус мә'марлыгынын бу гијмәтли нүмунәләри мигјасларынын вә ејни заманда мәдәнијјәтинин јüксәк сәвијјәсини јүксәк дөрәчә тәблиғ едир.

Өз ејни заманда, шаирләримизин русча дөрч олунан ше'рләриндән данышыг. Нәби Хәзәринин «Јапонија дастәсиндән» олан ше'рләр силсиләсинә, үмумијјәтә, совет поезијасы үчүн мараглы вадисә кими гијмәтләндирди вә һәмин силсиләдән нүмунәләр охуду.

Бу бөјүк әдәбијат поезијасы бајрамында азәрбајчанча вә русча бир-бириндә кәсә ше'рләр сәсләнди. Анатолий Передрејев вә Нәби Хәзәринин вә Чабир Новрузун: Абрам Плавинкин тәрчүмәсиндә Габилин; Муса Пашајевин тәрчүмәсиндә Иса Исмајылзадәнин ше'рләри һәрәрәтлә гаршыланды: Нәриман Һәсәнзадәнин «Һәсәнзадә», Бөхтијар Вәһабзадәнин «Карусел», МирвариД Дилбазинин «Ачгарын» вә ӘлнаГа Курчалынын «Ач палтар», Мәммәд Аразын «Нобел мүкафаты», Фикрәт Садыбын «Нәғмә», Һүсејн Разинин «НахчыванДадыр» ше'рләри илә сонА нә тәрәфләримизин өтри, көлорити кәлди. Бу ше'рләри дә мүхтәлиф рус шаирләри тәрчүмә етмишләр. Бөлә јарадычылыг әмәкдашлыГы өјүд Һәзә өтүзүнү илләрдә—С. Вургун, С. Рүстәм, Р. Рза, М. Рәһим, О. Сарыбәјли, М. Сөјтлов, В. Луговској, П. Антоколски, Ј. Смедјаков, А. Адамов, И. Селвински, Н. Тихонов, К. Симонов вә башгаларынын шәхси вә јарадычылыг достлуглары илә гоҸулмушдур.

Бизим јаз јығынчағы бөлә бир чөһрәт ашкар нәзәрә чатдырды ки, гардаш әдәбијатларын инкишафы вә кенин јаЗылмасы, Үмумитгифаг вә дүнја мигјасларына чыхмасы јалныз бөлә сајы әлагә вә әмәкдашлыг нәтичәсиндә реаллаша биләр. Дикәр тәрәфдән тәрчүмә процесн гардаш хәлгләрин јарадыҸы әдәбијатларинин Азәрбајчан хәлгинин тарихи, өнтимаи тәләби, әдәт вә ән'әнәләрин илә јахындан таныш едир. Нәби Хәзәринин Үмумитгифаг шөһрәти газанмыш бир чох әсәри мәнә бу үзүндән јарадычылыг әмәкдашлыГы нәтичәсиндә рус дилинә дә көчүрүлмүшдүр. Исте'дадлы рус шаири А. Передрејев онун вә дикәр шаирләримизин әсәрләринә тәрчүмә едәрәк Азәрбајчан сәнәтинә дә тәмәл едирдиләр. Бизим јарадычыларымыз бунуна бәрабәр бәгламышдыр. Бунуна өнүн Азәрбајчанды анаЛара һәсрәт етдиЗи вә һәмин кечәдә дөнүрү чөкә јаз достлуГу, сонраКы сөһбәтләрдә Азәрбајчан совет ше'ријјәтинин бүтүн нәсилләринин јüксәрләриндән данышыг. Нәби Хәзәринин «Јапонија дастәсиндән» олан ше'рләр силсиләсинә, үмумијјәтә, совет поезијасы үчүн мараглы вадисә кими гијмәтләндирди вә һәмин сил